

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu: **Pol'nohospodárske družstvo D.** „v konkurze“, N.X., H., **o návrhu konkurzného veriteľa O., a.s.**, K.X., Z. v súbehu s oddeleným veriteľom: P., s.r.o., D.X., B. a s oddeleným veriteľom: S.k., a.s., C.X., B., **o vydanie výťažku**, na odvolanie S.k., a.s., B. proti opatreniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. júla 2008, č. k. 25K/14/2005-1598, takto

r o z h o d o l:

Napadnuté opatrenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. júla 2008, č. k. 25K/14/2005-1598 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Banskej Bystrici opatrením zo 4. júla 2008, č. k. 25K/14/2008-1598 udelil správkyni konkurznej podstaty súhlas na uspokojenie konkurzného veriteľa O., a.s. Z. vo výške 2 475 623,-- Sk z výťažku získaného z predaja založených nehnuteľností v katastrálnom území D., vedených na LV č. X. - „bitúnok a mäsová výroba“ a prislúchajúcich pozemkov.

Z odôvodnenia opatrenia súdu prvého stupňa vyplýva, že konkurzný veriteľ O., a.s. Z. požiadal návrhom zo 17. marca 2008 o uspokojenie pohľadávky vo výške 2 475 623,-- Sk, ktorá bola zabezpečená záložným právom v prvom poradí. Súd prvého stupňa opatrením uložil SKP povinnosť predložiť návrh na vydanie výťažku pre tohto konkurzného veriteľa a súčasne zaslal SKP pokyny pre výpočet výťažku oddelenému veriteľovi. Správkynia

konkurznej podstaty oznámila súdu prvého stupňa, že k nehnuteľnostiam v k.ú. D., vedených na LV č. X. a prislúchajúcich pozemkov, majú zriadené záložné právo štyria veritelia. Ako prvý má záložné právo zriadené veriteľ O., a.s. Z. (7. apríla 2004), druhým je veriteľ P., s.r.o. B. (29. októbra 2004), tretím je S.B. a štvrtým je SR - DR Banská Bystrica, DÚ H.

Oddelenému veriteľovi v 1. rade bolo právo na oddelené uspokojenie uznané v plnej výške 2 475 623,-- Sk, druhému v poradí vo výške 1 115 733,90,-- Sk z uplatnenej sumy 1 412 936,40,-- Sk, tretiemu v poradí bola na základe incidenčných konaní zistená pohľadávka na oddelené uspokojenie vo výške 67 135 840,70,-- Sk, a to k nehnuteľnostiam, vedených na LV č. X., č. X. a č. X.

V priebehu konkurzu tento oddelený veriteľ zmluvou o postúpení pohľadávok postúpil svoju pohľadávku na S.k., a.s. B.. Štvrtý v poradí oddelený veriteľ si zriadil záložné právo rozhodnutím do dvoch mesiacov po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu, a preto SKP právo na oddelené uspokojenie poprela, pričom tento konkurzný veriteľ nepodal incidenčnú žalobu o určenie poradia pohľadávky, v dôsledku čoho stratil právne postavenie oddeleného veriteľa.

Predajom založeného majetku bola získaná suma 9 339 546,50,-- Sk v 2. ponukovom konaní.

Správkyňa konkurznej podstaty napriek tomu, že súd prvého stupňa jej opatrením uložil povinnosť zaslať návrh na vydanie výťažku a súčasne jej zaslal pokyny pre výpočet výťažku, neuviedla žiadne náklady, ktoré sa týkali správy, speňažovania založeného majetku a neuviedla ani alikvotnú časť odmeny a svojich výdavkov, ktoré pripadajú na speňažovanie majetku. Správkyňa navrhla plné uspokojenie pohľadávky a konštatovala, že vydaním výťažku nie sú ohrozené ani náklady správy, speňažovania, odmeny a výdavkov správcu.

S prihliadnutím na výšku získaného výťažku a výšku uspokojenej pohľadávky je predpoklad, že odpočítateľné položky neprekračujú sumu, ktorá predstavuje rozdiel medzi získaným výťažkom a výškou uspokojenej pohľadávky. V opačnom prípade by SKP znášal tieto náklady formou zodpovednosti za škodu.

Súd prvého stupňa v predmetnej veci riešil interpretačný problém, ktorý vzniká z nepresnej formulácie ust. § 28 ods. 2 ZKV a musel určiť, či odpočítateľné položky sa odpočítavajú z výťažku získaného predajom založenej veci alebo od sumy, ktorá zodpovedá oprávnenej pohľadávke záložného (oddeleného veriteľa) a dospel k záveru poukazujúc aj na ust. § 151a Občianskeho zákonníka, že o odpočítateľné položky sa zníži skutočne dosiahnutý výťažok z predaja založenej veci. Rozsah majetku, ktorým bola pohľadávka formou

záložného práva zabezpečená a výška získaného výťažku, umožnila uspokojenie oddelenej pohľadávky v celom jej zistenom rozsahu.

Pomerná úhrada nákladov prichádza podľa názoru súdu prvého stupňa do úvahy len vtedy, ak by niektorí veritelia mali rovnaké poradie, pretože by to inak znamenalo negovanie poradia vzniku práva na oddelené uspokojenie.

Proti tomuto opatreniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie konkurzný veriteľ S.k., a.s. B. a navrhol, aby odvolací súd opatrenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

Súd prvého stupňa nesprávne právne vyložil úmysel ust. § 28 ods. 2 ZKV, podľa ktorého výťažok zo speňažovania majetku podľa § 28 ods. 1 ZKV do výšky zabezpečenej pohľadávky správca vydá so súhlasom súdu konkurzným veriteľom po odpočítaní nákladov správy speňaženia, vydania výťažku, odmeny a výdavkov správcu. Ak sa výťažok z predaja majetku vydá viacerým oddeleným veriteľom, podieľajú sa na uvedených nákladoch pomerne.

Podľa odvolateľa súd hľadal interpretačný problém tam, kde neexistuje. Zákonná formulácia je jednoznačná a vychádza z pravidla, že náklady správy, speňažovania, vydania výťažku, odmeny a výdavkov správcu je povinný znášať ten veriteľ, ktorého sa výťažok týka. Bolo by nespravodlivé žiadať od ostatných veriteľov, aby znášali náklady so speňažovaním majetku, pričom z výťažku by bola uspokojená len skupina oddelených veriteľov.

Výkon záložného práva je vždy spojený s nákladmi, ktoré musí znášať veriteľ, pokiaľ výťažok zo speňaženia zálohu neprevyšuje výšku pohľadávky záložcu spolu s nákladmi jeho speňaženia. Pomerné znášanie nákladov neneguje poradie vzniku práva na oddelené uspokojenie, keďže nijako nemení poradie uspokojovania pohľadávok a neporušuje princíp uspokojovania pohľadávok podľa poradia vzniku záložného práva.

Odvolateľ poukazuje na skutočnosť, že prakticky nedochádza k situácii, kedy by mali viacerí oddelení veritelia zriadené záložné právo s rovnakým poradím uspokojovania.

Odvolateľ je konkurzný veriteľ s nárokom na oddelené uspokojenie v treťom poradí. Pokiaľ by súd neodpočítal veriteľom so skorším právom uspokojenia náklady, tak tieto v konečnom dôsledku bude niesť len odvolateľ ako jediný z oddelených veriteľov, čo by bolo nespravodlivé.

Preto výklad, ktorý použil súd prvého stupňa je nielen nespravodlivý, ale aj nezákonný.

Prvostupňový súd v rámci dohliadacej činnosti mal opätovne vyzvať SKP na špecifikáciu uvedených nákladov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie odvolateľa podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 písm. c) O.s.p. a dospel k názoru, že odvolaniu je treba vyhovieť.

Súd prvého stupňa v napadnutom opatrení riešil interpretačný problém, ktorý podľa jeho názoru vzniká z nepresnej formulácie ust. § 28 ods. 2 ZKV a musel určiť spôsob, či sa odpočítateľné položky odpočítavajú z výťažku získaného predajom založenej veci alebo od sumy, ktorá zodpovedá oprávnenej pohľadávke záložného (oddeleného) veriteľa a dospel k názoru, že o odpočítateľné položky sa má znížiť skutočne dosiahnutý výťažok z predaja založenej veci, pričom použil aj ust. § 151a OZ.

Odvolací súd sa s týmto názorom súdu prvého stupňa nestotožnil a považuje spôsob, akým udelil súhlas SKP na vydanie výťažku oddelenému veriteľovi tým, že odpočítateľné položky sa odpočítajú zo skutočne dosiahnutého výťažku z predaja založenej veci, za právne nesprávny.

V ust. § 28 zákona č. 328/1991 Zb. v znení zmien a doplnkov o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV) je stanovený spôsob vydania výťažku zo speňaženia majetku, a to konkrétne v odseku 2 tohto paragrafu.

Výťažok zo speňaženia majetku podľa odseku 1 do výšky zabezpečenej pohľadávky správca vydá so súhlasom súdu konkurzným veriteľom po odpočítaní nákladov správy, speňažovania, vydania výťažku, odmeny a výdavkov správcu. Ak sa výťažok z predaja majetku vydá viacerým oddeleným veriteľom, podieľajú sa na uvedených nákladoch pomerne (§ 28 ods. 2 ZKV).

Z vyššie citovaného ust. § 28 ods. 2 ZKV vyplýva, že každý oddelený veriteľ, ktorému sa vydáva výťažok z predaja majetku, sa podieľa na nákladoch správy, speňažovania, vydania výťažku, odmeny a výdavkov správcu pomerne, t. j. podľa výšky ich pohľadávky s právom na oddelené uspokojenie.

Ustanovenie § 28 ods. 2 ZKV vychádza z generálnej klauzuly zákona o konkurze a vyrovnaní uvedenej v ust. § 2 ods. 2, keďže cieľom konkurzu alebo vyrovnania je dosiahnuť pomerne uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku.

Prvostupňový súd pri svojej úvahe poukazuje na ust. § 151a Obč. zákonníka, pričom súd prvého stupňa opomenul, že zákon č. 328/1991 Zb. v znení zmien a doplnkov upravuje

spôsob vydania výťažku zo speňazenia založeného majetku v § 28 ZK, a preto ustanovenie § 151a Občianskeho zákonníka vzhľadom na ust. § 66e ods. 2 ZKV nie je možné použiť.

Treba prisvedčiť odvolateľovi, že výkon záložného práva je vždy spojený s náhradami, ktoré musí znášať záložný veriteľ.

Odvolací súd poukazuje aj na rozdielny výklad, resp. postup súdu I. stupňa pri rozsahu majetku, ktorým bola pohľadávka formou záložného práva zabezpečená a výšky získaného výťažku, ktorý umožňuje uspokojenie oddelenej pohľadávky v celom zistenom rozsahu, pričom odpočítateľné položky by výťažok z predaja založeného majetku znížili až po uspokojení oddelenej pohľadávky v celom jej zistenom rozsahu a pri majetku, z ktorého výťažok nepostačuje na úplné uspokojenie oddelenej pohľadávky, kedy by odpočítateľné položky boli odpočítané pred vydaním výťažku, t. j. o tieto položky by sa výťažok ponížil.

Takýto názor súdu prvého stupňa je v rozpore s vyššie cit. ust. § 28 ods. 2 ZKV, pričom týmto postupom súd prvého stupňa nezabezpečuje rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv ako oddelených veriteľov.

Poradie vzniku práva na oddelené uspokojenie (§ 28 ods. 3 ZKV) je inštitút slúžiaci pre potreby uspokojenia oddelených veriteľov z výťažku speňazenia nehnuteľností. Pre poradie zákonného záložného práva je rozhodujúci deň jeho záznamu v katastri nehnuteľností, z tohto záznamu sa stanovuje poradie vzniku právneho dôvodu na oddelené uspokojenie.

Poradie ako také neneguje právo oddeleného veriteľa na výťažok speňazenej nehnuteľnosti, zákonne uprednostňuje toho, komu toto právo vzniklo ako prvému.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom odvolateľa, že by bolo nespravodlivé, aby z troch oddelených veriteľov niesol náklady správy, speňazovania, ako i vydania výťažku ostatným oddeleným veriteľom, odmeny a výdavkov správcu len jeden oddelený veriteľ - v predmetnej veci odvolateľ.

Právny názor súdu prvého stupňa poškodzuje právo oddeleného veriteľa s neskorším dátumom jeho vzniku práva na oddelené uspokojenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté opatrenie súdu I. stupňa podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 3 O.s.p.).

Bude preto úlohou súdu prvého stupňa, aby v novom konaní postupoval v naznačenom smere a vydal opatrenie, ktorým vydá súhlas na vydanie výťažku zo speňazenia majetku oddelenému veriteľovi tak, že oddelený veriteľ sa bude pomerne podieľať na odpočítateľných položkách.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. augusta 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová